

Checklist Hygiënebegeleiding Dak- en thuislozen - maart 2014

Locatie

Datum

Inspecteur

1. Persoonlijke hygiëne van medewerkers

1. 1. Persoonlijke hygiëne van medewerkers

	● Op de juiste momenten worden handschoenen gedragen die voldoen aan de eisen.
	● Met handschoenen aan worden geen deurknoppen, telefoons of andere apparaten en materialen aangeraakt.
	● Tijdens het controleren van de kleding en bagage van nieuwe bewoners worden extra stevige, snijbestendige handschoenen gedragen. Kleding wordt ondersteboven gehouden om te controleren op naalden.
	● Er wordt een beschermend schort gedragen als er lichaamsvloeistoffen op de kleding kunnen komen.
	● Er wordt ook een schort gedragen bij het bereiden en verstrekken van maaltijden.
	● Na de bereiding of verstrekking wordt het plastic schorten weggegooid, een stoffen schort wordt dagelijks gewassen.
	● Er wordt bovenkleding gedragen met korte mouwen of de mouwen worden opgerold als de handen of kleding in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.
	● Er wordt schone kleding aangetrokken als deze zichtbaar vervuild is met lichaamsvloeistoffen.
	● De handen worden met water en vloeibare zeep gewassen als ze zichtbaar vuil zijn.
	● Er wordt dan geen handdesinfecterend middel gebruikt.
	● Zichtbaar schone handen worden gewassen of gedesinfecteerd.
	● De handen worden op de juiste wijze gewassen of gedesinfecteerd.

2. Schoonmaken en desinfecteren

2. 1. Schoonmaakregels en -technieken

•	De algemene schoonmaakregels worden gevolgd.
---	--

2. 2. Omgaan met schoonmaakmaterialen

•	Schoonmaakmaterialen, zoals moppen en doeken, worden na gebruik op 60° C gewassen en vervolgens gedroogd. Of er worden wegwerpmaterialen gebruikt, die direct na gebruik weggegooid worden.
•	Schoonmaakmaterialen en -middelen worden droog en schoon opgeborgen in een opslagruimte.
•	Er worden verschillende schoonmaakmaterialen gebruikt voor 'vuil' sanitair (binnenkant wc-pot en tegels naast toilet) en 'schoon' sanitair (overige).
•	Er worden bij het dweilen verschillende emmers voor schoon en vuil sopwater gebruikt.
•	Het 'schone' sopwater wordt vervangen wanneer het zichtbaar vuil is.
•	Natte schoonmaakmaterialen worden na gebruik nooit in emmers achtergelaten.
•	Schoonmaakmaterialen worden dagelijks vervangen, of eerder als ze zichtbaar vuil zijn.
•	Het filter van de stofzuiger wordt zo vaak vervangen als de fabrikant voorschrijft.

2. 3. Desinfecteren

•	Bij verontreiniging met bloed of een andere lichaamsvloeistof met zichtbare bloedsporen, wordt er eerst schoongemaakt en vervolgens gedesinfecteerd. Hierbij draagt men wegwerphandschoenen. Na afloop worden de handen gewassen met water en zeep.
•	Een desinfecterend middel wordt nooit met andere (schoonmaak)middelen gemengd.
•	Er wordt niet gerookt als er desinfecterende middelen gebruikt worden.
•	Er wordt een desinfecterend middel gebruikt dat door het Ctgb is toegestaan. Uit het actueel gebruiksvoorschrift van het middel blijkt dat het middel geschikt is voor het 'materiaal' (bijv. handen, harde oppervlakken) dat men wil desinfecteren en effectief is tegen de micro-organismen die men wil doden.
•	Desinfecterende middelen worden volgens de gebruiksaanwijzing gebruikt.

2. 4. Legionellapreventie

	● Er wordt gewerkt volgens een schoonmaakschema. Hierin staat aangegeven hoe vaak, op welke manier en met welk schoonmaakmiddel moet worden schoongemaakt.
	● Er is duidelijk afgesproken wie verantwoordelijk is voor de schoonmaak en toeziet op de uitvoering.
	● Er wordt schriftelijk aangegeven op welke dag of welk dagdeel de schoonmaakwerkzaamheden zijn uitgevoerd.

3. Wasgoed

3. 1. Wasgoed

	• Schone en vuile was wordt gescheiden gehouden.
	• Vuile was wordt in een wasmand of -zak verzameld en verplaatst.
	• Er worden wegwerphandschoenen gedragen bij het sorteren van de vuile was.
	• Er wordt gewassen volgens wasvoorschrift. Er worden geen verkorte wasprogramma's gebruikt.

4. Afvalverwerking

4. 1. Huishoudelijk afval

	● Afval Emmers worden minstens één keer per dag geleegd. De zakken worden goed gesloten en bewaard in gesloten afvalcontainers, op een aparte opslagplaats.
	● Damesverbandcontainers worden in de damestoiletten dagelijks verschoond. Met een leverancier wordt een geschikte termijn afgesproken.
	● Er wordt geen afval naast afvalcontainers geplaatst. Het afval wordt opgehaald voordat een container vol is.
	● De opslagplaats wordt schoon gehouden, zodat er geen ratten of andere plaagdieren op afkomen.
	● Etensoverblijfselen worden direct na het gebruik van maaltijden opgeruimd in afsluitbare afvalbakken.

4. 2. Scherp afval

	● Gebruikte naalden en ander scherp medisch afval wordt direct na gebruik in een naaldcontainer met een UN-keurmerk gegooid, nooit in een gewone afvalcontainer.
	● Het hoesje wordt nooit terug op de naald gedaan.
	● Bewoners die zichzelf medicijnen via een injectie geven, hebben een UN-gekeurde naaldcontainer op hun kamer.
	● Naaldcontainers worden vervangen als ze tot de maximale vullijn vol zitten. Het deksel wordt gesloten en de volle naaldcontainers worden volgens het protocol van de instelling ingeleverd.

5. Medicijnen en steriele middelen

5. 1. Medicijnen

	• De houdbaarheidsdatum van medicijnen wordt maandelijks en vóór gebruik gecontroleerd. Na deze datum worden medicijnen niet meer gebruikt.
	• De datum van opening wordt genoteerd, als het medicijn na openen beperkt houdbaar is.
	• De medicijnen worden overzichtelijk opgeslagen.
	• Medicijnen worden op de voorgeschreven temperatuur bewaard.
	• Er is een aparte koelkast voor medicijnen of de medicijnen worden bewaard in een afgesloten bak in een levensmiddelenkoelkast.
	• De temperatuur van de koelkast met medicijnen wordt dagelijks gecontroleerd en wekelijks geregistreerd. De temperatuur is tussen de 2 en 7 °C.

5. 2. Steriele middelen

	• De houdbaarheidsdatum van steriele materialen wordt maandelijks en vóór gebruik gecontroleerd. Na deze datum worden de materialen niet meer gebruikt.
	• Steriele materialen worden stofvrij en apart van niet-steriele materialen opgeslagen. Steriele producten worden niet op de vloer bewaard. Deze materialen worden overzichtelijk opgeslagen.
	• Steriele materialen worden alleen gebruikt indien de verpakking onbeschadigd en ongeopend is, als het niet gevouwen is of gebundeld is met elastiekjes of nietjes, als het geen vochtplekken vertoont of vochtig is en als het schoon is.

6. Prik- en bijtaccidenten

6. 1. Prik- en bijtaccidenten

	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een accidentenprotocol voor prik- en bijtaccidenten ontwikkeld en de medewerkers zijn hiervan op de hoogte gesteld. In dit protocol staat beschreven welke stappen moeten worden genomen bij bloed-bloed- of bloed-slijmvliescontact.
	<ul style="list-style-type: none"> • De volgende gegevens worden genoteerd, zodat een arts het risico op hiv en hepatitis B en C kan bepalen: o de personen die bij het accident zijn betrokken; o het type verwonding (bijv. prik- of bijtwond); o het materiaal waarmee iemand verwond is (het type naald in het geval van een prikaccident).

7. Melding van infectieziekten

7. 1. Melding van infectieziekten

	* Infectieziekten worden gemeld volgens de regels omschreven in het LCI-draaiboek Wet publieke gezondheid, Artikel 26 meldingen instellingen.
	* De volgende gegevens worden bijgehouden ter informatie voor de GGD: o wanneer en hoe werd de bewoner ziek; o wat zijn de klachten; o zijn er nog meer bewoners of werknemers besmet geraakt.

8. Binnenmilieu

8. 1. Luchten en ventileren

	• Er is een goed werkend ventilatiesysteem. Alle ruimtes worden 24 uur per dag geventileerd.
	• Alle ruimtes worden minstens één keer per dag gelucht.
	• Een mechanisch ventilatiesysteem wordt onderhouden volgens een schoonmaakschema.

8. 2. Temperatuur

	• De temperatuur staat overdag ingesteld op ongeveer 20 °C.
	• Er wordt gezorgd dat de temperatuur niet lager dan 15 °C wordt.

9. Legionellapreventie

9. 1. Legionellapreventie volgens het Drinkwaterbesluit, het Bhvz en het Activiteitenbesluit

	• Voor de waterinstallatie(s) wordt een legionellarisicoanalyse uitgevoerd, als de locatie onder een van de regelgevingen valt.
	• Op basis van de risicoanalyse is een beheersplan opgesteld.
	• De risicoanalyse en het beheersplan voor uw drinkwaterinstallatie wordt uitgevoerd door een BRL 6010-gecertificeerd bedrijf.
	• De maatregelen en controles uit het beheersplan worden uitgevoerd.
	• Er wordt een logboek bijgehouden van alle maatregelen en controles.

10. Eten en drinken

10. 1. Hygiënecodes

	• Er is bepaald volgens welke hygiënecode er op uw locatie wordt gewerkt. De gekozen code dekt alle voedselprocessen in het centrum.
	• Iedereen die betrokken is bij voedselprocessen werkt volgens de hygiënecode.

11. Dierplaagbeheersing

11. 1. Dierplaagbeheersing

	• Dierplagen worden op de locatie volgens de IPM-methode beheerst. Zonodig wordt hulp ingeschakeld van een dierplaagbeheerser die volgens deze methode werkt.
	• Er is een dierplaagbeheersplan opgesteld.
	• Minimaal jaarlijks wordt geëvalueerd of de maatregelen uit het dierplaagbeheersplan nog worden uitgevoerd en effectief zijn.
	• De getroffen maatregelen worden bijgehouden in een logboek.
	• Bij overlast wordt een deskundige dierplaagbestrijder ingeschakeld. Zelf gebruikt men geen bestrijdingsmiddelen.

12. Huisdieren

12. 1. Huisdieren

	<ul style="list-style-type: none"> • Als er bewoners zijn met huisdieren, dan zijn de relevante onderstaande afspraken opgenomen in hun persoonlijk begeleidingsplan:<ul style="list-style-type: none"> o Zorg dat het huisdier schoon is. o Zorg dat honden aangelijnd zijn in de algemene ruimten. Maak duidelijke afspraken over het uitlaten. o Laat het huisdier vaccineren (de benodigde vaccinaties verschillen per diersoort). o Laat het huisdier jaarlijks medisch controleren. o Geef het huisdier zo nodig een wormenkuur.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vogels die nieuw binnenkomen in het opvangcentrum worden gecontroleerd door een dierenarts. Die dierenarts moet onderzoeken of de vogel drager is van de papegaaizenziekte (<i>chlamydophila psittaci</i>); mensen kunnen deze ziekte ook oplopen.

13. Bouw en inrichting

13. 1. Algemene eisen aan alle ruimtes

•	Ruimtes zijn zo ingericht dat schoonmakers overal bij kunnen. Moeilijk bereikbare hoeken en oppervlakken worden voorkomen.
•	Er is goed licht om bij schoon te maken.
•	In elke kamer is een afvallemmer met plastic zak.

13. 2. Bewonerskamer

•	Matrashoezen zijn met water af te nemen. Zo niet, dan krijgt elke nieuwe bewoner een schoon matras.
•	Hoofdkussens zijn van wasbaar materiaal. Er worden geen kussens gebruikt met plastic hoezen.
•	Het bedframe is van een glad, vrijwel onbeschadigd materiaal. Er mogen wel krasjes op het bed zitten, maar geen roestplekken; dit belemmert een goede schoonmaak.
•	Als er een wastafel op de kamer is, dan zijn er ook een zeepdispenser en wegwerphanddoekjes.

13. 3. Toiletten

•	De vloer en wanden van toiletten zijn van materiaal dat voldoende bestand is tegen water en waterdamp om schimmelvorming te remmen.
•	De vloer en wanden zijn van materiaal dat gemakkelijk schoon te maken is.
•	Alleen als er meerdere toiletten zijn, mogen herentoiletten worden vervangen door urinoirs. Er is bij voorkeur een scheiding tussen dames- en herentoiletten.
•	Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en (wegwerp) handdoekjes.
•	Er zijn speciale containers geplaatst voor maandverband en tampons in de (dames)toiletten.
•	Beschadigde toiletten worden direct vervangen.

13. 4. Douche- en badruimte

•	De vloer en wanden zijn van materiaal dat voldoende bestand is tegen water en waterdamp om schimmelvorming te remmen.
•	De vloer en de wanden zijn van materiaal dat gemakkelijk schoon te maken is.
•	Er is een afneembaar rooster met een stankafsluiter op het afvoerputje geplaatst.

13. 5. Gemeenschappelijke keuken

	• De vloer is goed schoon te maken, splintervrij en stroef.
	• De keuken of het keukenblok is gescheiden van de sanitaire voorzieningen, door minstens een scheidingswand.
	• De wand boven het aanrechtblad is tot minimaal 60 cm hoogte glad en makkelijk schoon te maken.
	• Er is een wastafel met warm en koud stromend water, een zeepdispenser en wegwerphanddoekjes. De gootsteen mag als wastafel gebruikt worden.

13. 6. Opslagruimte voor schoonmaakmaterialen en -middelen

	• Er is een ophangstelsel voor schoonmaakmateriaal. zodat bezems, trekkers en dergelijke niet op de grond staan. Op deze manier kunnen ze beter drogen en vervuilen ze minder snel.
	• Er is een uitstortgootsteen waar vuil water wordt ververst en materialen gemakkelijk kunnen worden schoongemaakt.
	• Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en (wegwerp)handdoekjes. De uitstortgoot mag als wastafel gebruikt worden.
	• Gevaarlijke schoonmaakmiddelen zijn in lekbakken geplaatst. Kinderen kunnen er niet bij.

13. 7. Magazijn

	• Levensmiddelen en schoonmaakmiddelen zijn gescheiden opgeslagen. Schoonmaakmiddelen staan niet boven levensmiddelen. Zo wordt voorkomen dat schoonmaakmiddelen op de levensmiddelen terecht komen als een verpakking kapot is.
	• De onderste schappen van stellingkasten zijn minimaal 15 cm boven de vloer. Zo is er voldoende ruimte om onder de kasten schoon te maken.

13. 8. Washok

	• Schoon en vuil wasgoed wordt gescheiden gehouden. Schoon linnengoed voor algemeen gebruik wordt opgeslagen in een aparte ruimte of in een afsluitbare kast in het washok.
--	---

13. 9. Medische behandelruimte

	• Wanden, vloeren en meubilair in de behandelruimte zijn van een glad, niet absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.
	• Er is een behandeltafel of -stoel. Deze is van niet-absorberend materiaal gemaakt, dat goed schoon te maken is.
	• Er is een wastafel met warm en koud stromend water, een zeepdispenser en wegwerphanddoekjes. De wastafel is bij voorkeur voorzien van een no-touch kraan.
	• Er is een handalcoholdispenser in de ruimte.
	• Er is een pedaalemmer of open afvalbak met plastic zak in de ruimte.
	• Er is een naaldcontainer met een UN-keurmerk in de ruimte.

13. 10. Ruimtes en voorzieningen voor de kinderen

	<i>Verschoonplek voor algemeen gebruik</i>
●	De bekleding van het verschoonkussen is goed schoon te maken.
●	Het verschoonkussen wordt vervangen als het beschadigd is.
●	In de buurt van de verschoonplek is een wastafel, met stromend water, een zeepdispenser en wegwerphanddoekjes.
	<i>Tijdelijk Zwembadje</i>
●	De wanden en bodem van het zwembadje zijn van vlak materiaal gemaakt, dat goed schoon te maken is. Het bad wordt met drinkwater gevuld.
●	Er wordt voorkomen dat huisdieren in het badje kunnen komen.
	<i>Zandbak</i>
●	De zandbak is bij voorkeur afgedekt met een vocht doorlatende afdekking, om honden en katten te weren. Als er geen afdekking is, dan wordt voor gebruik gecontroleerd of er verontreinigingen zoals honden- of kattenpoep in de zandbak liggen.

14. Hygiëne voor bewoners

14. 1. Hygiëneproducten voor bewoners

•	Bewoners hebben een eigen tandenborstel, scheermesje en badslippers. De badslippers worden alleen in de badkamer gebruikt.
•	Toiletartikelen, zoals zeep, shampoo, maandverband en tampons, worden aan bewoners verkocht of gegeven.
•	Zo nodig worden schone kleding en schoenen gegeven.
•	Er zijn condooms met een CE-logo op een centrale plek verkrijgbaar.

14. 2. Hygiënevoorlichting aan bewoners

	<i>De onderstaande punten worden met bewoners besproken. Zo nodig worden onderdelen vastgelegd in het persoonlijk begeleidingsplan:</i>
•	o Was je handen na elk toiletbezoek. o Was je handen na contact met lichaamsvocht zoals speeksel, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed. o Draag badslippers in gemeenschappelijke doucheruimtes. o Douche regelmatig. o Gebruik wegwerpzakdoekjes bij hoesten of snuiten. Gooi deze zakdoek direct na gebruik in de afvalbak. o Gooi gebruikte pleisters en verbandmiddelen direct na gebruik in de afvalbak. o Gebruik alleen schoon servies en bestek; deel dit niet met een ander. o Gebruik alleen je eigen toiletartikelen zoals tandenborstels, scheermesjes, haarborstels en crèmes. o Gebruik alleen je eigen handdoek. o Draag alleen je eigen kleding en schoenen. o Slaap of rust alleen op je eigen bed en beddengoed.
•	Bewoners worden geadviseerd over het belang van veilige seks. Ze krijgen bij voorkeur informatiefolders.
•	In het geval van een uitbraak van een infectieziekte worden bewoners mondelinge en schriftelijk geïnformeerd over de maatregelen die ze moeten nemen.

14. 3. Schoonmaken met de bewoners

•	Een werknemer met kennis over schoonmaken stuurt de bewoners aan en controleert hun schoonmaakwerkzaamheden.
•	Bewoners krijgen duidelijke schoonmaakinstructies.
•	De schoonmaakafspraken worden opgenomen in het persoonlijk begeleidingsplan van de bewoner of in een protocol.